

JHS-järjestelmä ja avoimet teknologiat

Tommi Karttaavi

13.5.2008

JHS-järjestelmä (historiaa)

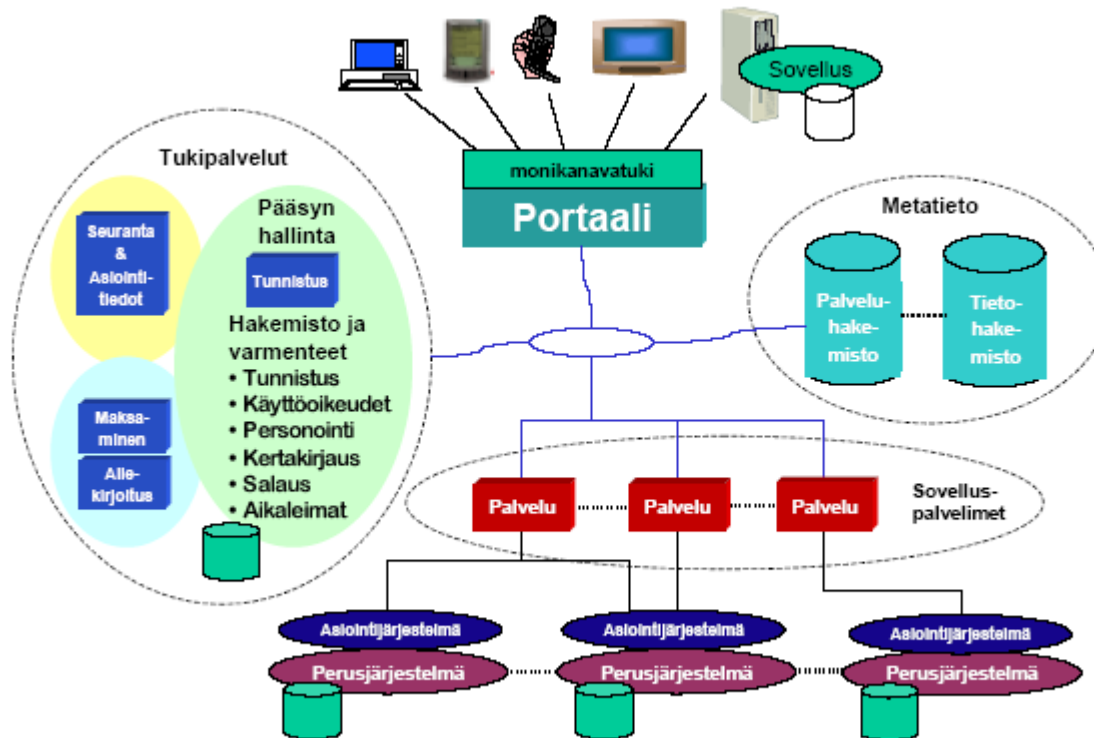
- Valtioneuvoston päätös valtionhallinnon sisäisistä standardeista 7.9.1977
- Valtiovarainministeriö vahvisti valtionhallinnon standardit (VHS), joita sai ostaa Valtion painatuskeskuksesta
- Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta JUHTA perustettu asetuksella 7.10.1988 sisäasiainministeriöön
- VHS-standardit muutettu julkisen hallinnon suosituksiksi (JHS) 1992, suositukset vahvistaa JUHTA
- JUHTA ja JHS-järjestelmä siirtyivät sisäasiainministeriöstä valtiovarainministeriöön 1.1.2008

JHS-järjestelmä

- Voimassa olevia suosituksia tällä hetkellä 41 kappaletta
- Suositukset julkaistaan verkossa:
<http://www.jhs-suositukset.fi/>
- Tavoitteena
  - Hyvien käytäntöjen levittäminen
  - Yhteentoimivuuden edistäminen
  - Sähköisen hallinnon ja asiointin kehittäminen
- Keskeiset periaatteet
  - Nopeus
  - Avoimuus
  - Vaikuttavuus

JHS-järjestelmän viitekehys

Valtion tietotekniikan rajapintasuosituksia (VM 2001): sähköisen asioinnin tavoitearkkitehtuuri

Painopistealueet

- **Tietojärjestelmien yhteentoimivuus:** tiedonsiirrossa tarvittavat metatiedot, yhteiset rajapinnat ja niiden hallinta, tietorakenteet, koodistot ja sanastot, sähköistä asiointia ja hallintoa tukevat palvelut
- **Yhteisten tietovarantojen hyödyntäminen:** kertaalleen kerätyn tiedon käytön edistäminen, päällekkäisten rekisterien vähentäminen, liittymät palveluiden kehittämiseen
- **Asiointikäyttöliittymät:** monikanavaisuus, yhtenäisyys ja esteettömyys
- **Tietojen käsittelyyn liittyvä tietoturva ja tietosuoja:** kaikissa suosituksissa huomioitava niiden vaikutukset tietoturvaan ja tietosuojaan
- **Palvelujen kehittämistä tukevat hyvät käytännöt:** paikallisesti kehitettyjen hyvien käytäntöjen levittäminen kansallisesti

Suosituksien laadintaprosessi

- Kuvattu suosituksessa JHS136 Menettelytavat JHS-työssä
- Aloite JHS-suosituksen laatimiseksi käsitellään JHS-jaostossa
- Kootaan työryhmä tai etsitään asiantuntija, jolle muodostetaan ohjausryhmä
- Kirjoitetaan luonnos ja julkaistaan se palautteen antamista varten (palautteen anto avointa kaikille)
- Kirjoitetaan lopullinen luonnos, joka käsitellään JHS-jaostossa
- Hyväksymiskäsittely JUHTAssa
- Julkaistaan verkossa (HTML, PDF, ODT, DOC)

Käynnissä olevia suositushankkeita

- Hankintatietojen elektroninen välitys
- Open Source -ostajan opas
- Paikkatietojen sisältöpalvelut
- Kunnan Paikkatietopalvelurajapinta (KuntaGML)
- Kantakartan mallinnus ja tiedonsiirto (KuntaGML)
- Asemakaavan mallinnus ja tiedonsiirto (KuntaGML)
- ICT-hankintamenettelyt
- Esiselvitys tietojärjestelmähankintaa varten
- Etäpalvelut videotekniikalla

Hankkeiden etenemisestä tiedotetaan JHS-verkkopalvelussa

Avoimet teknologiat

- JHS-järjestelmä pyrkii edistämään yhteentoimivuutta tukemalla avointen teknologioiden hyödyntämistä julkisessa hallinnossa:
  - Avoin lähdekoodi
  - Avoimet standardit
  - Avoimet rajapinnat
- Painopiste tällä hetkellä hankintoihin liittyvissä suosituksissa
- Rajapintoihin ja avoimiin standardeihin liittyviä suosituksia valmisteilla (XML-sanastotyö, SOA, tiedonsiirrossa käytettävät rajapinnat)

Hankintoja tukevat suositukset

- JHS 165 Tietojärjestelmän vaatimusten määrittely osana järjestelmän hankintaa
- JHS 166 Julkisen hallinnon IT-hankintojen yleiset sopimusehdot (JIT 2007)
- ICT-hankintamenettelyt
- Avoimen lähdekoodin hankintaopas
- Esiselvitys tietojärjestelmähankinnoissa

Esiselvitys

- Suositusluonnos
- Avoimen lähdekoodin käytön mahdollisuus huomioitava jo esiselvitysvaiheessa
- Elinkaarikustannusten arviointi vertailtaessa avoimen ja suljetun lähdekoodin ratkaisuja
- Avoimen lähdekoodin ratkaisu voidaan hankkia myös ilman kilpailutusta
  - ei lisenssimaksuja
  - tarvittavien palveluiden (konsultointi, asennus, ylläpito, koulutus jne.) kilpailutus

Vaatusmäärittely

- JHS 165 Tietojärjestelmän vaatimusten määrittely osana järjestelmän hankintaa
- Suosituksessa kuvataan tietojärjestelmän vaatimusten määrittelyn periaatteet ja vaatimusten määrittelyssä tuotettavat dokumentit
- Ei ota kantaa lisensointimalleihin

ICT-hankintamenettelyt

- Suositusluonnos
- Palautetta kerätään 20.5.2008 asti
- Suositus ei ota suoraan kantaa lisensointimalleihin
- Hankintamenettelyn valinta tietotekniikkahankinnoissa
- Keskittyy ohjeistamaan neuvottelumenettelyn ja kilpailullisen neuvottelumenettelyn käyttöä

Sopimusehdot

- JHS 166 Julkisen hallinnon IT-hankintojen yleiset sopimusehdot (JIT 2007)
- JIT 2007 korvaa VYSE 98 sopimusehdot
- Huomioi avoimen lähdekoodin käytön
  - "Jos sopijapuolet sopivat avoimen lähdekoodin käyttämisestä, toimittaja ilmoittaa tilaajalle etukäteen avoimeen lähdekoodiin liittyvistä käyttöoikeutta koskevista ehdoista sekä muista ehdoista ja rajoituksista, joita tilaajan tulee avoimen lähdekoodin käytössä noudattaa. Mikäli toisin ei ole sovittu, toimittaja vastaa siitä, että avoimen lähdekoodin sopimuksen mukainen käyttö ei johda siihen, että tilaajan muihin ohjelmistoihin sovellettaisiin avoimen lähdekoodin käyttöoikeutta koskevia ehtoja."

Avoimet teknologiat käytössä

- ”Practice what you preach”
- Suositukset julkaistaan myös ODF-muodossa (ISO 26300)
- Verkkotyökalut
  - JHS-verkkopalvelu: www.jhs-suositukset.fi (Liferay)
  - Verkostoportaali: wiki.kuntait.fi (Tikiwiki)
  - Muuli-wiki: wiki.kuntait.fi/muuli/ (Mediawiki)

Kiitos!

<http://www.jhs-suositukset.fi>

<http://wiki.kuntait.fi>

tommi.karttaavi@vm.fi